

PRZEGLĄD MLECZARSKI

Wychodzi dwa razy na miesiąc pod redakcją *Jana Licznarskiego*

Prenumerata kwartalna 1 zł. — Cena pojedynczego numeru 15 gr.

Ogłoszenia: 1 str. 8 zł., $\frac{1}{2}$ str. 4 zł., $\frac{1}{4}$ str. 2·50 zł., $\frac{1}{8}$ str. 1·50 zł., $\frac{1}{16}$ str. 1 zł. — Drobne ogłoszenia za słowo 10 gr., najmniej 1 zł., dla poszukujących posad bezpłatne.

Adres Redakcji i Administracji: Rzeszów, Państw. Szkoła Mleczarska.
Rachunek w P. K. O. Nr. 152.747.

Opakowanie masła w handlu.

Odróżnia się przysposobienie masła do drobnej sprzedaży od opakowania w handlu hurtowym. W drobnej sprzedaży oddziela się z większej umiarowej bryły masła żądane ilości najczęściej za pomocą łopatki, albo co lepsze, cienkiego drutu. Ten dawny sposób stosują dziś jeszcze szczególnie we Francji i Szwajcarii. W ostatnich dziesiątkach lat przyjęł się zwyczaj formowania masła w kawałki najczęściej wagi 100, 200, 250 lub 500 g, czy to przy pomocy ręcznych, czy też maszynowych form. Ze względu na zachowanie trwałości masła, zależnej między innymi także od korzystnej objętości w stosunku do powierzchni, oraz ze względu na łatwość układania poszczególnych kawałków masła przekładać należy formy umiarowe, zbliżone do sześcianu, nad płaskie lub okrągłe. Do zawinięcia służy tu papier pergaminowy dobrego gatunku.

W handlu hurtowym przyjęły się następujące sposoby pakowania:

Pakowanie faskowe czyli beczułkowe, stosowane głównie w krajach maślarskich północnej Europy. Faski (zw. Drittel) wyrabia się fabrycznie, przeważnie z drzewa bukowego. Holenderskie i niemieckie zawierają netto 50 kg masła, tara około 5·2 kg. Duńskie mieszczą w sobie okrągło 51 kg, ale liczy się za 50·8 kg netto, tj. 1 centnar angielski (otw.-cowter). Faski wyściela się papierem pergaminowym i następnie wypełnia szczelnie masłem. Pakowanie faskowe jest dogodnie w wysyłce i przy przechowaniu w chłodni.

Pakowanie cebrzykowe. W Ameryce używa się przeważnie cebrzyków, wyrobionych z drzewa jarzębinowego, pojemności 60 do 63 funtów masła. Cebrzyki mają postać ściętego stożka. Naogół zalety ich są takie same, jak fasek.

Francuskie opakowanie koszykowe. Na sprzedaż w halach paryskich przysyła się masło w koszykach wikli-

nowych, wyścielonych słomą. Masło formuje się w stożki, zwykle wagi 10 kg i zawija w tanie płótno lub muślin (bez apretury). Koszyk wraz z wyściótką waży 0.5 do 1 kg. Opakowanie wypada tanio, waga jego jest stosunkowo niska, korzystna izolacja osiągnięta.

Opakowanie skrzynkowe rozpowszechniło się najwięcej tak w handlu wewnętrznym jak i zewnętrznym. Masło formuje się zwykle w większe umiarowe bryły (graniastostłupy) i zawija w papier pergaminowy, tanie, nieapreturowane płótno lub muślin. Podział w bloki ułatwia wyjęcie towaru ze skrzyń, jako też sprzedaż mniejszemi partjami bez potrzeby dzielenia bryły masła. We wielu krajach koleje przewożą bezpłatnie próżne skrzynie. Podobne do tego opakowania jest t. zw. medjolańskie. Używa się tu również skrzyń, ale wierchohem szerszych o jakie 3 cm, niż spodem, co bardzo ułatwia wyjmowanie brył masła.

Opakowanie puszkowe stosuje się do masła wyborowego, trwałego, przeznaczonego do aprowizacji okrętów. Puszki z blachy pobielanej zawierają 5 do 20 kg masła. Zamyka je się szczelnie przez podwójne zafalcowanie brzegów (nie lutowanie).

Wszechświatowy Kongres Mleczarski w 1923 r.

(Dokończenie).

Dn. 3 października o godz. 4-tej popołudniu, p. prezydent Stanów Zjedn., Calvin Coolidge przyjął wszystkich delegatów na Kongres u siebie w Białym Domu i po wygłoszeniu przemówienia i w dowód uznania ważności Kongresu i jego owocności, upamiętnił ten dzień przez wzięcie udziału w zdjęciu fotograficznym całej delegacji. Mowa p. prezydenta była, jak i poprzednie, nacechowana głębokiem zainteresowaniem i uznaniem dla mleczarstwa, jak również wskazaniem na niezbędność szczerzej i wytrwałej współpracy wszystkich narodów na niwie mleczarskiej w imię ogólnego dobrobytu ludzkości. Pan prezydent powiedział między innymi: „Niema produktu spożywczego, któryby mógł zająć miejsce tego, który otrzymujemy z mleczarni. Przyczynia się on w wielkim stopniu do budowy i rozwoju ciała i ducha i którego niczem zastąpić nie można“. Mowę swoją p. prezydent zakończył w ten sposób: „Jest mi bardzo przyjemnie powitać Was dzisiaj jako tych, których działalność jest skierowaną ku poprawie dobrobytu ludzkości, budowie i wzmocnieniu wszystkiego tego, co jest w ludzkości najlepszym, oraz ku zadzierzgnięciu przyjaźni międzynarodowej i popieraniu wyższej cywilizacji“.

Prócz przyjęcia delegacji i wygłoszonej mowy prezydent Stanów nadesłał na ręce prezesa Kongresu pismo gratulacyjne, które zostało przeczytane na bankiecie wydanym przez Rząd Stanów dla delegatów Kongresu dn. 2 października. Na bankiecie tym przeczytana została lista wszystkich delegatów, którzy

zostali sobie wzajemnie przedstawieni przez wiceprezesa Kongresu, przyczem odegrano hymny narodowe wszystkich krajów reprezentowanych.

Dn. 3 października wieczór, pociągami sypialnymi, cały Kongres przyjechał do Filadelfji, gdzie specjalnie w tym celu urządzono t. zw. „Dzień Narodowej Rady Mleczarskiej“, instytucji propagującej zwiększenie konsumcji mleka.

Dzień Narodowej Rady Mleczarskiej w Filadelfji.

Dzień 4 października spędzili delegaci w Filadelfji, jako goście Narodowej Rady Mleczarskiej w Stanach Zjedn. Dzień ten specjalnie był poświęcony działalności tej organizacji. Prócz referatów na tematy: „Czem jest przemysł mleczarski dla dobrobytu ludzkości“, „Zdrowie naszych dzieci szkolnych“, „Programy i metody“, „Kontrola jakości produktów przez Radę Mleczarską“ oraz „Rezultaty działalności Rady“ urządzono kilka atrakcyjnych demonstracji i pokazów, w jaki sposób Rada popularyzuje zwiększenie konsumcji mleka. Przedstawienia i demonstracje zostały wykonane przez personel Rady i dzieci szkolne z Filadelfji i obudziły wielkie zainteresowanie i pochwały wśród delegatów cudzoziemskich, dla których to było nowością. Wielu z delegatów zgłosiło się do Prezydium Rady z prośbami o bliższe informacje co do samej organizacji, jak również prosząc o programy i materiały służące dla celów agitacyjnych i demonstracyjnych, co oznacza chęć stworzenia podobnych instytucji w różnych krajach. Nawet delegaci z Wielkiej Brytanji i Kanady oświadczyli, iż chcąc osiągnąć tak poważne rezultaty w zwiększeniu konsumcji mleka jak Ameryka, będą musieli wpłynąć na swoich rodaków mleczarzy, aby podobne instytucje u siebie zorganizowali.

A oto rezultaty działalności Rady: w roku 1920 konsumcja mleka w Stanach Zjedn. wynosiła 43 galony na osobę, natomiast w roku zeszłym 49 galonów, a w r. bieżącym oczekiwany jest jeszcze większy wzrost konsumcji. To samo powiedzieć można i co do masła, sera, lodów śmietankowych i innych produktów mlecznych. Działalność Rady przyczyniła się również w znacznej mierze do poprawy zdrowia publicznego, szczególnie troszcząc się o dzieci w wieku szkolnym. Dlatego też Rada Mleczarska cieszy się wielką popularnością nie tylko w sferach mleczarskich, którym przysparza zysków pracy, ale i całe społeczeństwo amerykańskie ceni i popiera tę pożyteczną instytucję.

Po odbyciu wycieczek do kilku okolicznych farm, zwiedzeniu zakładów mleczarskich i fabryk lodów (ice-cream) w Filadelfji i po bankiecie wydanym dla delegatów, cały Kongres wyruszył w nocy do Syracuse w specjalnych pociągach oddanych do dyspozycji Kongresu.

W Syracuse, N. Y.

Od 5 do 10 października włącznie sesje Kongresu odbywały się w różnych lokalach w mieście Syracuse, N. Y. zgodnie z programem na str. 2 niniejszego sprawozdania.

Ponieważ Kongres był więcej informacyjnym niż ustawodawczym, żadnych konkretnych uchwał nie powzięto. Chodziło więcej o przygotowanie materiałów i wniosków na przyszły Kongres, który ma być zwołany do Sztokholmu w r. 1925 lub 1926 przez „Fédération Internationale de Laiterie“.

Najwięcej interesującymi tematami i referatami, nad którymi Kongres obradował, były następujące:

Wykształcenie zawodowe. — Szkoły i kursy mleczarskie. — Hodowla i handel bydlętem rasowem. — Rejestracja, kontrola obór etc. — Spółdzielcza sprzedaż mleka i produktów mlecznych. — Kooperatywy. — Państwowa kontrola nad wyrobem i handlem produktami mlecznymi. — Znaczenie produktów mlecznych dla zdrowia publicznego. — Konieczność i sposoby zwiększenia konsumpcji mleka i jego produktów. — Ujednostajnienie wag, miar, gatunków i opakowania produktów mlecznych w handlu międzynarodowym. — Nowe metody i wynalazki. — Technika, maszyneryja, budynki, transportacja etc.

Zakończenie Kongresu nastąpiło dnia 10 października, poczem wieczorem odbył się bankiet międzynarodowy w salach Uniwersytetu Syracuseńskiego o bardzo interesującym i urozmaiconym programie. Po wygłoszeniu mów pożegnalnych i odśpiewaniu „Ameryki“ delegaci rozjechali się bądź to do swoich krajów, bądź na wycieczki w głąb Stanów Zjedn. z tem przeświadczeniem, że na nowo podjęta współpraca międzynarodowa na polu mleczarskiem przyczyni się do polepszenia dobrobytu i wzajemnych stosunków krajów i ludów świata.

Wyniki obrad Kongresu.

Pomimo, iż żadnych konkretnych uchwał o znaczeniu międzynarodowym Kongres nie powziął, to jednak owocność obrad i prac jego nie ulega wątpliwości. Zakończy on bowiem okres „zastoju“ w wymianie myśli i współpracy międzynarodowej, a rozpoczyna erę wzmożonej pracy w nauce i przemyśle mleczarskim. Już sama obecność 231 delegatów cudzoziemskich (prócz 1590 amerykańskich) dowodzi potrzeby i ważności wznowienia tej pracy. Zgłoszenie aż 256 referatów przez Amerykan i cudzoziemców świadczy znów o tem, że przemysł mleczarski stoi wobec całej masy poważnych zagadnień, których rozwiązanie przez poszczególne kraje jest bardzo trudnem lub zgoła niemożliwem, i że potrzebnem jest jakieś ciało międzynarodowe, któreby nad sprawami i zagadnieniami o znaczeniu międzynarodowym czuwało i je w miarę możliwości regulowało i załatwiała.

Do takich spraw należą przede wszystkim: a) międzynarodowy handel bydlętem rasowem; b) międzynarodowy handel produktami mlecznymi; c) regulacja i kontrola miar, wag, gatunków, marek i opakowania tych produktów; d) kontrola nad fałszerstwem produktów mlecznych i ich obrotami w handlu międzynarodowym; e) środki zaradcze przeciw chorobom bydła mlecznego; f) ujednostajnienie metod i wzmocnienie walki z gruźlicą i innymi chorobami itp.

Zagadnienia powyższe były bardzo obszernie omawiane, przyczem kładziono nacisk na to, aby przyszedł Kongres, który ma być zwołany przez „Fédération Internationale de Laiterie“, ostatecznie je załatwił. Kongres ten ma mieć charakter więcej sprawodawczy i postanowienia jego mają być obowiązujące dla wszystkich biorących udział.

Pomimo iż Międzynarodowy Instytut Rolniczy w Rzymie jest instytucją bardzo pożyteczną i choć zajmuje się on również sprawami mleczarskimi, zauważyć się dało dążenie do stworzenia więcej samodzielnej instytucji, czysto mleczarskiej, a właściwie chodzi tu o reorganizację „Fédération Internationale de Laiterie“ i o nadanie tej organizacji charakteru więcej oficjalnego na wzór międzynarodowej komisji cukrowniczej. W tej sprawie poszczególne rządy wystąpić mają z odpowiednimi wnioskami na przyszłym Kongresie mleczarskim.

Przepisy o warunkach legalizowania przyrządów mierniczych do mleka.

(Ciąg dalszy).

Oznaczenie. 1. Ogólną pojemność i wskazania skali oznaczać należy w litrach, przyczem nazwa jednostki wypisuje się całkowicie w odpowiedniej formie gramatycznej lub przepisany skrót.

2. Ogólna pojemność miernicza oznacza się na przyłutowanej i zabezpieczonej cechę urzędu tabliczce, na której muszą się jeszcze znajdować: napis „Tylko do mleka“, nazwisko i adres wytwórcy, wreszcie bieżący numer fabryczny przyrządu. Ta tabliczka powinna być umieszczona na pałaku, w którym chodzi skala ruchoma.

3. Ta sama firma i ten sam numer fabryczny wybite być mają i na górnym końcu skali pływakowej.

4. Każde oznaczenie podziałki powinno wyrażać objętość płynu w naczyniu, przy której dana kresa znajduje się na poziomie górnej powierzchni pałaka. Jeżeli najmniejsza działka odpowiada $\frac{1}{2}$ litrowi, to liczbą oznaczać należy każdą drugą kreskę, jeżeli najmniejsza działka odpowiada litrowi — przynajmniej każdą piątą kreskę. Literę „l“ należy dodawać conajmniej przy pięciokrotnych litra.

5. Wszelkie oznaczenia muszą być wykonane w taki sposób, aby usunięcie ich bez pozostawienia śladu było niemożliwe.

Granice uchybień dopuszczalnych. Granica dopuszczalnego uchybienia wzorcowania wynosi dla każdej objętości wyznaczonej przez podziałkę jedną dwóchsetną największej pojemności.

Granica uchybienia przy wtórnej legalizacji jest dwa razy większa od granicy dopuszczalnego uchybienia wzorcowania.

Cechowanie. 1. Cechuje się bezpośrednio przy oznaczeniu głównem, a więc na pasku cynowym, zabezpieczającym tabliczkę na pałaku. Obok cechy wybija się rok legalizacji.

2. Należy nałożyć cechy urzędu, mające na celu uniemożliwienie rozłączenia poszczególnych części naczynia, ograniczających pojemność (szwy, dno i t. p.).

3. Dalej nakłada się cechy obok kresy zerowej i kresy, odpowiadającej największej pojemności; te cechy są wybite na utajonych główkach nitów.

4. Wreszcie połączenia skali z płytakiem, pałąka ze ścianką boczną i specjalnego wskaźnika z pałąkiem muszą być zabezpieczone cechą, wybitą na natopionej kropli cyny.

5. Legalizacja jest ważna w ciągu trzech lat, licząc od 1-go stycznia tego roku, w którym została dokonana.

II. Menzury do mleka. Cylindry miernicze do mleka.

Zakres stosowania. Menzury zwyczajne mogą być używane w obrocie publicznym tylko do odmierzania mleka.

Wielkości dopuszczalne. Dopuszczalne są menzury do mleka ze skalą przezroczystą ogólnej pojemności mierniczej od 10 litrów wzwyż, a ze skalą wewnętrzną od 20 litrów wzwyż.

Podziałka menzur 20-litrowych i mniejszych może wskazywać litry lub pół-litry, większych tylko litry.

Materiał. Menzury do mleka mogą być tylko metalowe. Krany spustowe mogą być jednak wykonane z innych materiałów odpowiedniej mocy.

Kształt i wykonanie. Są dozwolone menzury ze skalą wewnętrzną i menzury ze skalą przezroczystą.

Menzury ze skalą wewnętrzną.

1. Objętość odczytuje się na dwóch skalach na paskach z blachy, przynitowanych do wewnętrznej powierzchni i znajdujących się naprzeciw siebie.

2. Przy ustawieniu naczynia na płaszczyźnie poziomej, odpowiadające sobie wskaźniki obu skal powinny jednocześnie stykać się ze zwierciadłem płynu.

3. Najwyżej położony wskaźnik, oznaczający największą objętość, ma się znajdować przynajmniej o 5 cm poniżej górnej krawędzi menzury.

4. Wskaźnikami podziałki mogą być albo kropki, albo sztyfty wnutowane lub przylutowane, albo wytłoczone lub wybite wypukłości w kształcie żeberek, albo poziome granie odpowiednio wyciętych ząbków.

(Dok. nast.).

Wiadomości bieżące i rozmaitości.

Podatek przemysłowy. Według Rozporządzenia Rzeczypospolitej z dnia 31 stycznia r. b., poczynając od roku podatkowego 1924, nie należy przy uiszczaniu podatku od obrotu potrącać kwot wpłaconych za świadectwa przemysłowe (patenty). W ten sposób podatek przemysłowy został podwyższony o cenę świadectw przemysłowych wraz z dodatkami, jakie się płaci w wyso-

kości 25% przy wykupywaniu tych świadectw na rzecz związków komunalnych.

Z powyższego wynika, że nie jest dla spółdzielni rzeczą obojętną, jak to było do pewnego stopnia dotychczas, czy wykupuje ona świadectwo przemysłowe kategorii wyższej, niż należy, czy też kategorii niższej.

Przy sposobności przypominamy, że mleczarnie, zatrudniające do 4 robotników, winny mieć świadectwa przemysłowe kategorii VI, zatrudniające zaś ponad 4, a nie więcej niż 9 — kategorii VII dla przedsiębiorstw przemysłowych. Natomiast spółdzielnie o charakterze handlowym, bez względu na rodzaj handlu (detaliczny, czy hurtowy, import czy eksport), wielkość lokalu i ilość zatrudnionych osób, winny mieć świadectwa przemysłowe kategorii III dla przedsiębiorstw handlowych.

Dla swoich filij zarówno spółdzielnie mleczarskie, jak i wszelkie inne są obowiązane wykupić świadectwo przemysłowe tej samej kategorii, co dla samej spółdzielni.

Władze skarbowe nie mają prawa zmuszać podatników do wykupywania świadectw przemysłowych kategorii wyższych, niż podatnik sam deklaruje. (Według art. 34 Ustawy o podatku przemysłowym, ten, kto wykupuje patent, składa pisemną deklarację, w której między innymi sam oznacza cenę świadectwa, przypadającą według taryfy). Natomiast władze skarbowe mają prawo przez delegowanych urzędników badać na miejscu w spółdzielni, czy wykupiła ona właściwe świadectwo przemysłowe i w razie stwierdzenia, że wykupiono patent kategorii niższej niż należało, mają obowiązek spisać protokół i pociągając spółdzielnię do odpowiedzialności.

Wszystkie spółdzielnie, które wykupiły świadectwa przemysłowe kategorii droższych, niż kat. VI dla przedsiębiorstw przemysłowych i kategorii III dla przedsiębiorstw handlowych, mają obowiązek w ciągu 15 dni każdego miesiąca uiszczać podatek od obrotu. Natomiast spółdzielnie, posiadające świadectwa przemysłowe kategorii właściwych, uiszczają ten podatek co pół roku.

Za przekroczenie terminu obowiązuje obecnie kara za zwłokę w wysokości 2% za cały lub rozpoczęty miesiąc i tak zwane podniesienie stawki, czyli kara w wysokości pół procentu za każdy dzień zwłoki.

Spółdzielniom, które posiadają świadectwa przemysłowe kategorii droższych, niż należy i które nie chcą lub nie mogą uiszczać podatku od obrotu co miesiąc, radzimy, dla uniknięcia następstw, wynikających z rygorów miesięcznych, zwrócić się z odpowiednim podaniem do Izby Skarbowych i prosić o przeniesienie ich na listę płatników właściwych kategorii zgodnie z Taryfą do Ustawy o podatku przemysłowym.

Przy sposobności zaznaczamy, że do wpłat podatku przemysłowego, jak zresztą do wszelkich innych danin, zastosowano jednostkę stałą (waloryzację). W myśl tego spółdzielnie, opłacające podatek od obrotu miesięcznie, winny obrót (jedną czwartą

część lub połowę utargu) przeliczyć na złote: za styczeń po kursie przeciętnym 1,740.000 mk., a za luty i marzec po kursie 1,800.000 i do nich wpłacić po $2\frac{1}{2}\%$ podatku.

Czasop. Spółdz. Roln. Warszawa.

Walne Zgromadzenie Związku Rewizyjnego Polskich Spółdzielni Rolniczych. Odbyte w dn. 29 kwietnia r. b. Walne Zgromadzenie delegatów Związku Rewizyjnego P. S. R. w Warszawie, reprezentujących cztery typy spółdzielni rolniczych, a mianowicie kredytowe (Kasy spółdzielcze), rolniczo-handlowe, mleczarskie i jajezarskie było daleko liczniejsze, niż w poprzednich latach, obecnych było około 100 delegatów, oprócz gości, przedstawicieli władz państwowych, samorządowych, instytucyj i osób prywatnych. Poważny przebieg zebrania, rzeczowa dyskusja nad wysuwaniem przez życie zagadnieniami natury gospodarczej, wymownie świadczy o coraz bardziej wzrastającym zainteresowaniu się rolników sprawami spółdzielczymi, które stoją w ścisłej łączności z produkcją i konsumcją rolnika, a zatem dotyczą bezpośrednio jego żywotnych interesów zawodowych. Aktualną i interesującą wszystkie Spółdzielnie sprawę przejścia z rachunkowości markowej na złotową oświetlił w rzeczowym referacie dyr. Centrali Spół. Stow. Rolniczo-Handlowych, Z. Chmielewski. Sprawy dotyczące organizacji i działalności poszczególnych rodzajów spółdzielni były omawiane przez delegatów na osobnych zebraniach działowych. Wnioski zaś tych zebrań przedstawiono Walnemu Zgromadzeniu do zatwierdzającej wiadomości.

Na czoło zagadnień gospodarczych w dobie obecnej w związku z uzdrowieniem naszej waluty wysuwa się odbudowa oszczędności, zniszczona przez deprecjację marki pol. Zgromadzenie Związku powzięło uchwałę, wzywając Kasy Spółdzielcze do wysiłków w tym kierunku. W uchwale podniesiono też wielkie znaczenie szerzenia cnoty oszczędności wśród działwy szkolnej i młodzieży.

Wobec rozważanego w sferach rządowych projektu zwaloryzowania zobowiązań prywatno-prawnych, Walne Zgromadzenie wyraziło opinię, którą zaleciło przedstawić czynnikom miarodajnym, że przymusowe zwaloryzowanie wkładów oszczędnościowych według urzędowej relacji mogłoby doprowadzić wiele Kas Spółdzielczych do upadku. Natomiast Zgromadzenie potwierdziło stanowisko Związku, co do zwaloryzowania przez poszczególne Kasy Spółdzielcze wkładów i udziałów w granicach możliwości ze szczególnem uwzględnieniem wkładów małoletnich.

Los i rozwój Spółdzielni jajezarskich uzależniony jest w dużej mierze od polityki eksportowej Rządu. Obecne przepisy wywozowe, dotyczące jaj, hamują produkcję jaj, hodowlę drobiu, a zatem i należyty rozwój Spółdzielni. To też Walne Zgromadzenie powzięło uchwałę, upoważniającą Zarząd Związku do poczynienia starań u czynników miarodajnych: a) o zniesienie opłaty wywozowej od jaj w wysokości 160 Zł., jako krzywdzącej producentów, i zastosowanie takiej skali opłat, jak dla innych artykułów rolniczych, t. j. w stosunku do zysków osiągniętych z wy-

wozu, b) o poddanie rewizji kontyngentu wywozowego jaj, zapewniającego z górą 85% tegoż prywatnym pośrednikom, skutkiem czego tylko nieznaczna część wywożonych jaj przypada na organizacje producentów, t. j. spółdzielnie jajczarskie i ich związki, co oczywiście przyczynia dotkliwie straty hodowcom drobiu.

Uznając konieczność prowadzenia wśród członków propagandy spółdzielczej, Walne Zgromadzenie poleciło Zarządowi Związku rozwinąć szerszą działalność w zakresie wychowania spółdzielczego. Walne Zgromadzenie uznało przytem za wskazane, żeby spółdzielnie prowadziły propagandę spółdzielczą w porozumieniu z Kółkami rolniczymi.

Jednym z najdonioślejszych postanowień Walnego Zgromadzenia była uchwała upoważniająca Zarząd Związku do przystąpienia na członka Zjednoczenia związków rewizyjnych i central gospodarczych spółdzielni rolniczych, mającego zrzeszyć w niedługim czasie narazie 7 związków rewizyjnych i 12 central gospodarczych.

Inicjatorowi tego Zjednoczenia, Dr. Franciszkowi Stefczykowi, Walne Zgromadzenie urządziło serdeczną owację; w uznaniu zaś zasług Dr. Stefczyka na polu spółdzielczości rolniczej w Polsce, Walne Zgromadzenie powołało go na członka honorowego Związku Rewizyjnego P. S. R.

PRZEGLĄD PIŚMIENICTWA.

Jak założyć Spółdzielnię mleczarską? Wskazówki dla zakładających Spółdzielnie mleczarskie, opracowane przez Związek Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych. Wydawnictwo Związku Rewizyjnego P. S. R. Warszawa, Kopernika 30, 1924 r.

Wydana pod powyższym tytułem broszura zawiera szczegółowe wskazówki dla założycieli w następujących sprawach: I. Czynności przygotowawcze. — II. Walne Zgromadzenie założycielskie. — III. Zarejestrowanie statutu w sądzie. — IV. Uruchomienie mleczarni (przygotowanie lokalu, mleczarz, zakupienie maszyn i urządzenie, zapisanie się do związków), oraz wzory podań i protokołów niezbędnych przy założeniu. Cena broszury 25 gr. (450.000 mk), wraz ze statutem spółdzielni mleczarskiej — 40 groszy.

Jak założyć Kasę spółdzielczą? Podobne wskazówki dla założycieli spółdzielni kredytowych, wydane jednocześnie przez Związek Rewizyjny P. S. R. Cena broszury 10 gr. (180.000 mk), wraz ze statutem Kasy spółdzielczej 20 gr.

Czasopismo Spółdzielni Rolniczych, organ Związku Rewizyjnego Polskich Spółdzielni Rolniczych, Centralnej Kasy Spółek Rolniczych, Centrali Spółdzielczych Stowarzyszeń Rolniczo-Handlowych i Związku Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich — wychodzi trzy razy na miesiąc (1, 10 i 20) pod redakcją dr. F. Wadow-

skiego. Nr. 13 z dn. 1 maja r. b. zawiera treść następującą: Zmiana ustroju pieniężnego. — Spółdzielczość rolnicza w Czechosłowacji. — Obróty zbożowe Centrali S. S. R. H. w jesieni 1923 r. — Podatek dochodowy. — Podatek Przemysłowy. — Z Związku Rewizyjnego P. S. R. — Z naszego ruchu — Z ruchu spółdzielczego za granicą. — Wiadomości różne. — Pytania i odpowiedzi. — Z piśmiennictwa. — Sprawozdanie z rynku warszawskiego. — Ogłoszenia.

SPRAWOZDANIE TARGOWE.

Warszawa 9/V. Ceny hurtowe: Masło Ia 4·82 Zł., jaja świeże oryginalne za skrzynię (24 kopy) 100— Zł., jaja sztuka 07 Zł. Mleko w hurcie 027 Zł.

Łódź 10/V. Masło Ia 4·50 Zł. Jaja sztuka 0·07 Zł.

Lublin 11/V. Masło 4— do 4 50 Zł.

Poznań 13/V. Ceny hurtowe. Masło 3 55 do 3·60 Zł. Duża podaż.

Kraków 12/V. Masło deserowe 5 60 Zł., masło stołowe 4·55 Zł., masło kuchenne 4— Zł. Ser trapistów det. 3·33 Zł., hurt. 3 22 Zł. Twaróg 0·77 Zł. Miód podolski 2— Zł. Jaja świeże 0·07 Zł. za sztukę. Mleko litr 0 28 Zł. Ceny detaliczne.

Lwów 26/IV. Masło des. 10,000.000 mk, ser trapistów 6,000.000 mk, ser tylz. 5,000 000 mk, mleko 450 000 mk, twaróg 1,200.000 mk, jaja 130.000 mk za szt. Ceny det. Tendencja zniżkowa — zastój.

OGŁOSZENIA.

MLEKO - MASŁO - SERY

zakupuje i płaci ceny dzienne

DOSTARCZA:

wszelkie maszyny, przyrządy, naczynia
i chemikalja dla mleczarń i obór

MAŁOPOLSKI ZWIĄZEK MLECZARSKI

SPÓŁDZIELNIA
zarej. z ogr. odpow.

KRAKÓW

LWÓW

ul. JABŁONOWSKICH 19.

ul. MICKIEWICZA 26.

Rozpowszechniajcie

„PRZEGLĄD MLECZARSKI“

Bezpłatne ogłoszenia dla poszukujących posad.

MLECZARZ, żonaty z dwudziestoletnią praktyką, obeznany z biurowością (buchalterją) i prowadzeniem mleczarni spółdzielczych, poszukuje od 15 sierpnia lub wcześniej stałej posady samodzielniego kierownika większej maślarni lub wydzierżawi mleczarnię. Łask. oferty L. Sikora poczt. Wartkowłce przez Łęczycę z Kaliska.

POMOCNIK MLECZARSKI, lat 20, obeznany z całym zakresem mleczarstwa, także z wyrobem serów tyłżyckich, maszynami parowemi i motorami benzynowemi, poszukuje posady od 15 maja lub później. Łaskawe oferty do Franciszka Borowskiego, Mleczarnia Brodnica — Pomorze.

Księgarnia W. Uzarskiego w Rzeszowie

wysyła bezzwłocznie po otrzymaniu zamówienia

Licznierski, Serowarstwo — 4.80 (Bieżący mnożnik Z. K. P.).

Lacta

Królowa wirówek.

Srebrny medal (złotego wogóle nie przyznają) na wystawie w Londynie 1922 r.

Złoty medal na wystawie w Paryżu 1923 r.
otrzymała Lacta do zapędu motorowego.

Wirówki Lacta ręczne, odznaczone już poprzednio srebrnymi i złotymi medalami na różnych wystawach.

FABRYCZNY SKŁAD WIRÓWEK

Lacta i Milka

w Związku Sp. Mleczarskich

Poznań — Warszawa — Wilno — Katowice — Kraków —
Lwów — Łódź — Lublin.

Mleczarnia parowa w Wilczycach,

poczta Sandomierz, przyjmie pomocnika, obeznanego z wyrobem serów. — Zgłoszenia pisemne z podaniem żądanych warunków przyjmuje Zarząd.

Egzystuje 45 lat

Egzystuje 45 lat

**PIERWSZA KRAJOWA
FABRYKA NACZYŃ I MASZYN MLECZARSKICH
KONSTANTEGO MILLERA**

Sp. z ogr. odp.

W WARSZAWIE.

ul. Belwederska Nr. 5, dom własny, telef. 45-03.

Fabryka wyrabia wszystkie naczynia potrzebne do mleczarstwa, jako to konwie, mierniki, skopce, oziębaczce, pasteryzatory, podgrzewacze i t. p., wszystko tylko w gatunkach pierwszorzędnych.

Roczna produkcja 50.000 sztuk samych konwi.

Wyrabiamy już w kraju:

(nie należy zatem sprowadzać z zagranicy)

Skopki do doju, cedzidła wszelkiego rodzaju, sita, baseny, konwie do mleka, aparaty Gerbera, masielnice blaszane i drewniane różnej wielkości, wygniatacze, formy do serów holenderskich i tyłzyckich, miary, czerpaki, naczynia Szwarca, zbiorniki do mleka

przygotowujemy wyrób: chłodników, młynków do twarogu, pras do serów, wytwarzaczy pary najlepszego systemu, poza tem na zamówienie wykonujemy wszelkie aparaty, przyrządy i naczynia potrzebne w mleczarstwie

„OMEGA“ Sp. Akc.

**Warszawska Fabryka
Maszyn i Naczyń Mleczarskich**

Warszawa, ulica Hoża Nr. 51.

Główne biuro sprzedaży, Warszawa, Krak. Przedmieście 6.
Reprezentacje w Związkach Mleczarskich: Poznań, Warszawa,
Wilno, Katowice, Kraków, Lwów, Łódź i Lublin.